

Στον αέρα η διάταξη για το άσυλο, ενστάσεις και από τη Βουλή

ΝΟΜΟΣ... ΠΑΡΑΝΟΜΟΣ

Των ΕΛΕΝΑΣ ΒΑΡΙΝΟΥ, ΑΝΝΑΣ ΑΝΔΡΙΤΣΑΚΗ

Την αντισυνταγματικότητα της διάταξης στο προτεινόμενο άρθρο περί ακαδημαϊκού ασύλου, στην οποία αναφέρεται η ποινή (φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών) για τους παραβάτες του θεσμού, επισημαίνουν τέσσερις διακεκριμένοι νομικοί, καθώς παραλείπεται ο ορισμός της αξιόποινης πράξης, όπως άλλωστε παρατηρεί και το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής.

Όπως εξηγούν, η διατύπωση της παραγράφου 7 του άρθρου 3 (για τις ακαδημαϊκές ελευθερίες και το ακαδημαϊκό άσυλο) βρίσκεται σε αντίθεση με το άρθρο 7 (παρ. 1) του Συντάγματος, που ορίζει ότι έγκλημα δεν υπάρχει και ποινή δεν επιβάλλεται χωρίς νόμο που να ορίζει τα στοιχεία της πράξης (nullum crimen sine lege certa).

Στη συγκεκριμένη παράγραφο του νομοσχεδίου, που συζητείται προς ψήφιση αυτές τις ημέρες στη Βουλή, προβλέπεται πως «οι παραβάτες των διατάξεων του άρθρου αυτού για το ακαδημαϊκό άσυλο τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών μετά από έγκληση του αρμοδίου οργάνου της παραγράφου 5 (σ.σ. Πρυτανικό Συμβούλιο) ή της Συγκλήτου για τα Πανεπιστήμια και της Συνέλευσης για τα ΤΕΙ».

Στο πλαίσιο των δηλώσεών τους σήμερα στην «Ε», οι τέσσερις νομικοί διατυπώνουν δύο αιτιάσεις, που προκύπτουν από την κείμενη διατύπωση της διάταξης:

* Κανείς δεν θα γνωρίζει «ώς πού ακριβώς φθάνει ο κύκλος των τιμωρούμενων πράξεων».

* Ποινικοποιείται ευρύτατα η πανεπιστημιακή ζωή, καθώς η διατύπωση της συγκεκριμένης διάταξης καθιστά παραβάτες όλα τα μέλη του ΑΕΙ, ακόμη και αυτά του αρμοδίου για τον χειρισμό του ασύλου οργάνου, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τις διατάξεις του άρθρου.

Νίκος Παρασκευόπουλος,

καθηγητής του Ποινικού Δικαίου στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

«Το ελληνικό Σύνταγμα (άρθρο 7 παρ. 1) ορίζει ότι έγκλημα δεν υπάρχει και ποινή δεν επιβάλλεται χωρίς νόμο που να ορίζει τα στοιχεία της πράξης (nullum crimen sine lege certa). Η ακρίβεια της νομοθετικής περιγραφής των εγκλημάτων είναι βασικό ατομικό δικαίωμα του πολίτη, ώστε να γνωρίζει τι είναι αξιόποινο. Όπως είχα ευκαιρία να εκθέσω και στην κυριακάτικη «Αυγή» προ ημερών, η σχετική με το άσυλο ποινικοποίηση, που προωθείται, παραπέμπει για την περιγραφή του εγκλήματος συλλήβδην σε όλες τις παραγράφους του σχετικού άρθρου. Εκεί συναντά κανείς ρυθμίσεις διακηρυκτικές, οργανωτικές, ουσιαστικές και διαδικαστικές, και γίνεται τελείως ασαφές τι ακριβώς τιμωρείται. Κανείς δεν θα γνωρίζει ως πού ακριβώς φθάνει ο κύκλος των τιμωρούμενων πράξεων, αν π.χ. αφορά και την επιβολή μονομερών απόψεων. Επομένως, η αντίθεση στην παραπάνω συνταγματική επιταγή είναι αναμφίβολη».

Ιωάννης Μανωλεδάκης,

καθηγητής Ποινικού Δικαίου στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

«Η ποινική διάταξη του άρθρου 3 του νομοσχεδίου για το ακαδημαϊκό άσυλο όπως είναι διατυπωμένη βρίσκεται σε αντίθεση προς το Σύνταγμα. Το άρθρο 7 του Συντάγματος απαιτεί οι ποινικοί νόμοι να είναι διατυπωμένοι με σαφήνεια, έτσι ώστε η επαπειλούμενη ποινική κύρωση να συνδέεται με αυστηρά προσδιορισμένη στο γραπτό ποινικό κανόνα συμπεριφορά. Στο νόμο που ήδη ισχύει είναι σαφές ότι η επαπειλούμενη στην παρ. 8 του άρθρου 2 ποινική κύρωση για παραβίαση του ασύλου αφορά τα όργανα της δημόσιας δύναμης που επεμβαίνουν σε χώρους που καλύπτονται από το άσυλο χωρίς τις προϋποθέσεις των παραγράφων 5 και 6. Αντίθετα, στο άρθρο 3 του νομοσχεδίου που συζητείται η ποινική κύρωση στην παράγραφο 7, απειλείται για τους παραβάτες όλων των διατάξεων του άρθρου: Από τους διεξάγοντες απόρρητη έρευνα, η οποία απαγορεύεται στην παρ. 2 μέχρι τους εμποδίζοντες την εργασία της εκπαίδευσης και έρευνας και βέβαια και μέχρι τα όργανα της δημόσιας δύναμης που παραβιάζουν το άσυλο χωρίς τις προϋποθέσεις των παρ. 5 και 6. Δύο τινά συμβαίνουν λοιπόν: Είτε οι συντάκτες του νομοσχεδίου δεν είχαν πρόθεση να αποστούν από την ισχύουσα ποινική ρύθμιση αλλά

εκφράστηκαν κακώς από νομική άποψη οπότε το σχετικό άρθρο ως αόριστος αντισυνταγματικός ποινικός νόμος δεν θα μπορεί να εφαρμοστεί για τους παραβάτες αστυνομικούς είτε πρόθεση των συντακτών ήταν να αλλάξουν ριζικά την ποινική ρύθμιση και να επεκτείνουν ευρύτατα το αξιόποινο παραβίασης του ασύλου πέρα από τους παραβάτες αστυνομικούς σε οποιονδήποτε δεν συμμορφώνεται με τις γενικές διατυπώσεις του άρθρου 3, οπότε όμως θα έπρεπε να το πουν ρητά και να αναλάβουν τις ευθύνες αυτής της ευρύτατης ποινικοποίησης της πανεπιστημιακής ζωής. Βέβαια, και υπό αυτό το ενδεχόμενο, η διάταξη όπως είναι διατυπωμένη σήμερα στο σχέδιο δεν παύει να είναι αόριστη και αντισυνταγματική και συνεπώς ανεφάρμοστη».

Φώτης Κουβέλης,

νομικός, κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΣΥΝ

«Η παρατήρηση της επιστημονικής επιτροπής της Βουλής είναι ορθή. Η μη εξειδίκευση των συγκεκριμένων πράξεων δημιουργεί πρόβλημα συνταγματικότητας με το δεδομένο ότι η ποινή επιβάλλεται πάντοτε για συγκεκριμένη εγκληματική πράξη. Δηλαδή, δεν υπάρχει αδίκημα εάν δεν ορίζεται με σαφή και συγκεκριμένο τρόπο και για το οποίο θα πρέπει από την ώρα που θα είναι συγκεκριμένο και ορισμένο, αυτό να επισύρει και συγκεκριμένη ποινή. Εχω όμως και την άποψη ότι ο νόμος-πλαίσιο που εισηγείται η κυβέρνηση στη Βουλή δεν είναι εναρμονισμένος με την υπάρχουσα συνταγματική ρύθμιση του άρθρου 16. Σε κάποιες περιπτώσεις επιχειρείται ουσιαστικά η αναθεώρηση του άρθρου 16 με νόμο.

Οι παρατηρήσεις της επιστημονικής επιτροπής της Βουλής για την εν λόγω αντισυνταγματικότητα δημιουργούν πολιτικό-ηθικό ζήτημα για την κυβέρνηση και την υποχρεώνουν και πάλι με πολιτικά στοιχεία να επαναπροσδιορίσει και να ανακαθορίσει τη στάση της».

Γεώργιος - Αλέξανδρος Μαγκάκης,

καθηγητής Ποινικού Δικαίου, πρώην υπουργός Δικαιοσύνης

«Ο θεσμός του ασύλου και η προστασία του αποτελεί μια σοβαρότατη κατάκτηση της ελληνικής έννομης τάξης. Και αποτελεί στοιχείο του δημοκρατικού χαρακτήρα της παιδείας. Εμφανίζει βεβαίως στην εφαρμογή και ορισμένες πλευρές που δημιουργούν προβλήματα. Είτε γιατί ενδεχομένως οι ίδιες δεν καλύπτουν με απόλυτη επάρκεια το θέμα είτε γιατί υπάρχουν δυνάμεις που θέλουν να δημιουργήσουν οξύτητες. Η πραγματικότητα, έτσι όπως έχει διαμορφωθεί, επιβάλλει να εξεταστεί το πρόβλημα και να αναζητηθεί νέα λύση, η οποία θα εμποδίζει τη δημιουργία προβλημάτων. Είναι φανερό ότι το όλο πρόβλημα έχει ανάγκη επεξεργασίας πριν φθάσουμε στη διατύπωση των νομοσχεδίων για τη μεταρρύθμιση. Δεν είναι ώριμη η πραγματικότητα να δεχθεί αυτή τη στιγμή παρεμβάσεις».

